

Hvordan vurderer sykepleiere eldre pasienters overgang fra sykehus til kommunenes helse- og omsorgstjenester?

Heidi Gautun og Marijke Veenstra

WP2: Vertikal koordinering av helse- og omsorgstjenester til eldre pasienter

1

Hvorfor vektlegge sykepleiernes perspektiv?

- Sentralt både i behandling og pleie av den enkelte pasient
- Viktig supplement til undersøkelser som gjennomføres blant pasienter og pårørende
- Nøkkelrolle i:
 - utskrivingsplanleggingen når pasienter trenger kommunale helse- og omsorgstjenester etter sykehusopphold
 - koordinering og samarbeid på tvers
 - sikre kvalitet og kontinuitet

Illustrasjon: Colorbox

se også: Allen, 2014 & 2015; Melby, Obstfelder, & Hellesø, 2018
OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

2

Spørsmål

I. Hvordan opplever sykepleiere i sykehus og i de kommunale helse og omsorgstjenestene:

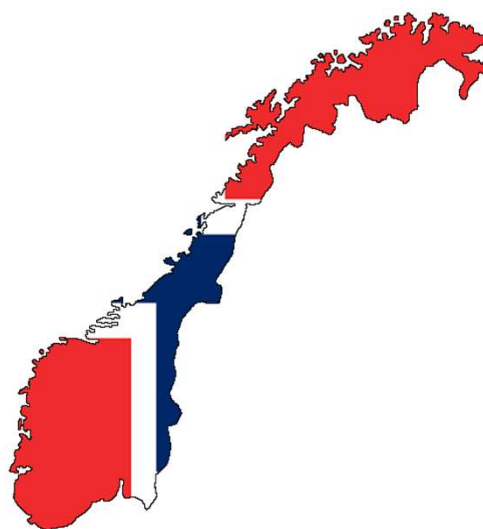
1. Kvaliteten på eldre pasienters overgang fra sykehus til kommunene?
2. Hvorvidt det overføres tilstrekkelig med informasjon fra sykehus til de kommunale tjenestene i utskrivningsprosessen?
3. Hvorvidt sykepleierne i sykehus og de kommunale helse- og omsorgstjenestene har tilstrekkelig kontakt med hverandre?

II. Hva betyr forhold i kommunen for opplevd kvalitet i overgangen?

1. Har sykepleiere på ulike arbeidssted (hjemmesykepleie, sykehjem, omsorgsbolig) samme vurderinger av kvalitet?
2. Opplevs bemanning og kompetanse som tilstrekkelig for å ivareta eldre pasienter som skrives ut fra sykehus?
3. Hvor viktig er kjennetegn ved kommunen?

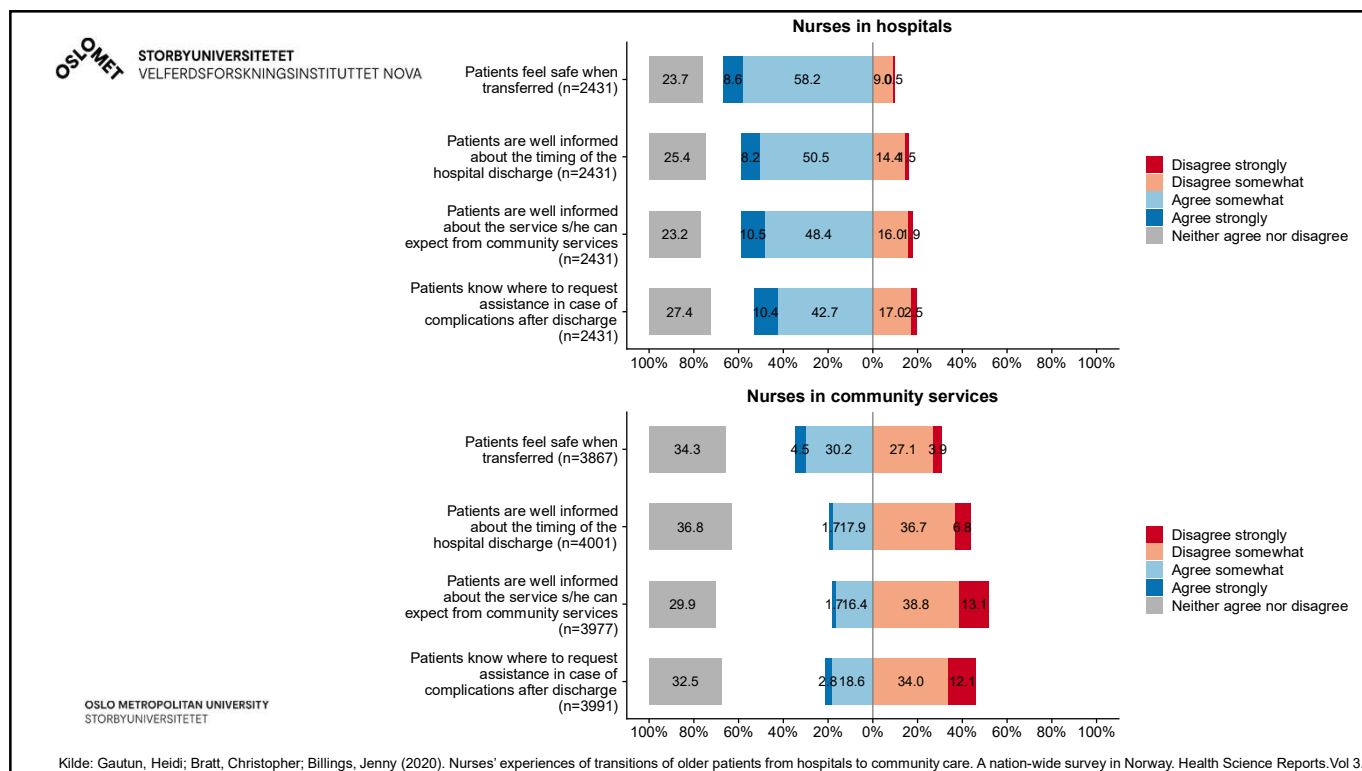
Data

1. Spørreundersøkelse (2017) blant 2431 sykepleiere som jobbet på sengeposter i somatiske sykehus som tok imot eldre pasienter (65+)
2. Spørreundersøkelse (2017) blant 4321 sykepleiere som jobbet i sykehjem og hjemmesykepleien
3. Registerdata kommuner (KOSTRA) koblet til individdata fra spørreundersøkelsen i sykehjem og hjemmesykepleien

1. Kvaliteten på overgangen

- Pasientene følte seg trygge da de forlot sykehuset
- Pasientene var godt forberedt på tidspunktet de måtte forlate sykehuset
- Pasientene var godt informert før de forlot sykehuset om tjenestene de ville få fra kommunen
- Pasientene visste godt hvor de skulle henvende seg dersom det oppstod komplikasjoner etter sykehusoppholdet

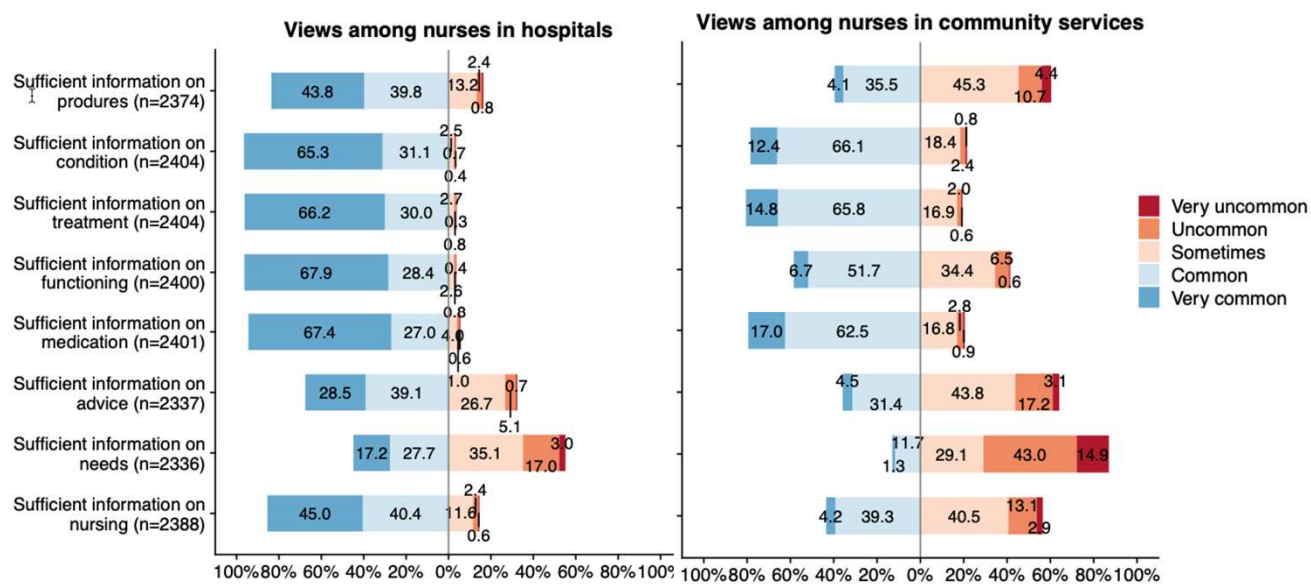

2. Informasjon fra sykehus til kommunene

- Pasientens medisinske tilstand
- Behandling pasienten hadde fått
- Pasientens funksjonsnivå
- Praktiske prosedyrer
- Legemidler
- Medisinske råd
- Sosiale behov
- Videre sykepleie

7

8

3. Kontakt mellom sykepleierne i sykehus og kommunale helse- og omsorgstjenester (% svært vanlig/vanlig)

	Sykepleiere i sykehus	Sykepleiere i kommunene
Telefonkontakt underveis	22 %	33 %
Kommunesykepleierne besøker pasienten i sykehus før utskrivning	2 %	2 %
Sykehussykepleierne tar telefonkontakt samme dag pasienten skrives ut	53 %	44 %
Kommunesykepleierne tar telefonkontakt samme dag pasienten skrives ut	10 %	20 %
Sykehussykepleierne besøker pasienten i de kommunale tjenestene etter utskrivning	1 %	1 %
Sykepleierne i de kommunale tjenestene og sykepleierne i sykehus burde ha mer kontakt om eldre pasienter som skrives ut (% (delvis)enig)	50%	64 %

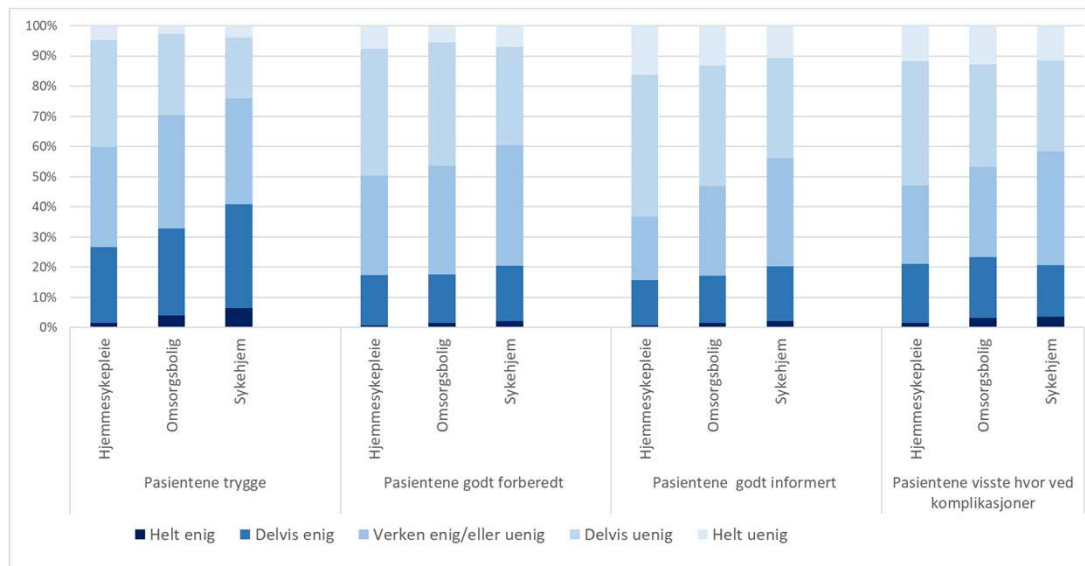
9

II. Hva betyr forhold i kommunen for opplevd kvalitet i overgangen?

1. Har sykepleiere på ulike arbeidssted (hjemmesykepleie, sykehjem, omsorgsbolig) samme vurderinger av kvalitet?
2. Opplevs bemanning og kompetanse som tilstrekkelig for å klare å ivareta eldre pasienters behov når de skrives ut fra sykehus?
3. Hvor viktig er kjennetegn ved kommunen?

10

1. Hjemmesykepleiere mest kritisk til kvalitet i overgangen

Kilde: Gautun, Heidi; Bratt, Christopher; Billings, Jenny (2020). Nurses' experiences of transitions of older patients from hospitals to community care. A nation-wide survey in Norway. Health Science Reports. Vol 3.

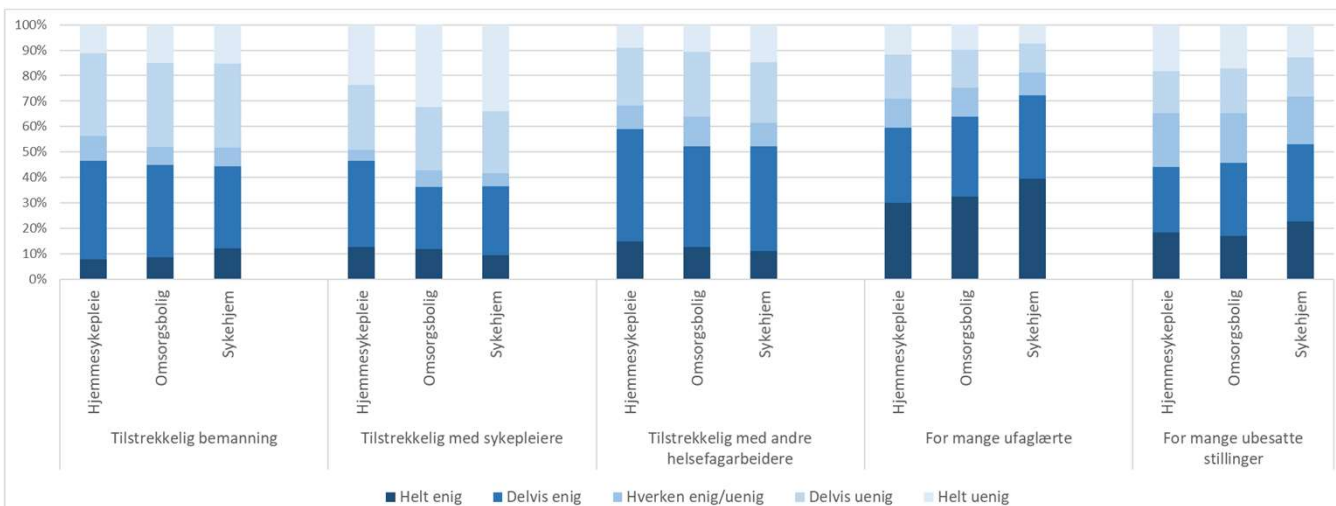
11

2. Bemanning og kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene

- Tjenesten er tilstrekkelig bemannet for å klare å ta imot eldre pasienter fra sykehus
- Tjenesten er tilstrekkelig bemannet med sykepleiere
- Det er tilstrekkelig med helsefagarbeidere/hjelpepleiere
- Antall ufaglærte er for høyt
- Det er for mange ubesatte stillinger

12

Opplever sykepleiere i kommunale tjenestene å ha tilstrekkelig bemanning for å ta vare på eldre pasienter som skrives ut fra sykehus?

Kilde: Veenstra, M. & Gautun, H. (2021). Nurses' assessments of staffing adequacy in care services for older patients following hospital discharge. J. Adv. Nurs.; 77: 805– 818. <https://doi.org/10.1111/jan.14636>

13

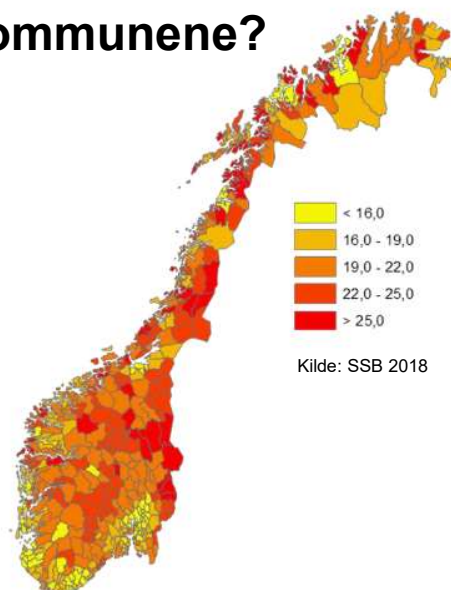
Hva forklarer de store forskjellene mellom sykepleierne om bemanningssituasjon?

- Sykepleiere i lederstilling vurderer bemanningssituasjonen som mer positiv
- Samhandling med sykehus i utskrivning av eldre pasienter
 - God samhandling: sykepleiere som opplever godt samarbeid med sykehus vurderer bemanningssituasjonen som mer positivt
 - Dårlig samhandling øker arbeidspress og fører til ineffektiv bruk av bemanning: kommunale sykepleiere «tie up the loose ends» (Melby et al 2018)
- 17 prosent av variasjonen i sykepleierne opplevelse av bemanning var knyttet til kommunen de jobbet i

14

3. Hvor viktig er kjennetegn ved kommunene?

- Økonomisk fleksibilitet
 - frie midler
 - netto utgifter helse- og omsorgstjenester
- Årsverk i helse- og omsorgstjenester
- Tjenesteprofil
- Antall innbyggere
- Andel eldre (80+)

Kilde: SSB 2018

15

Hvordan sikre et godt pasientforløp for eldre som skrives ut fra sykehus til kommunene?

Mer direkte kontakt: 50-64 prosent av sykepleiere etterlyser mer direkte kontakt på tvers

Mer ressurser: Store variasjoner i opplevelsen av bemanning

Bedre informasjonssystemer: Sykepleierne i kommunene mest kritisk til kvalitet og informasjon

Nye modeller for å organisere samhandling på

16

Takk for oppmerksomhet!

- Mer info om prosjektet CrossCare-Old:
- <https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/crosscare-old>

